

**00737/SK
WP 148**

Stanovisko 1/2008 k otázkam ochrany údajov súvisiacim s vyhľadávačmi

Prijaté 4. apríla 2008

Táto pracovná skupina bola zriadená podľa článku 29 smernice 95/46/ES. Je nezávislým európskym poradným orgánom pre ochranu údajov a súkromia. Jej úlohy sú definované v článku 30 smernice 95/46/ES a článku 15 smernice 2002/58/ES.

Úlohy sekretariátu plní riaditeľstvo C (Občianska spravodlivosť, práva a občianstvo) Európskej komisie, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť, B-1049 Brusel, Belgicko, kancelária č. LX-46 06/80.

Internetová stránka: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/index_en.htm

Obsah

Zhrnutie	3
1. Úvod	4
2. Vymedzenie pojmov „vyhľadávač“ a obchodný model	5
3. Aký druh údajov?	6
4. Právny rámec	7
4.1. Správcovia užívateľských údajov	7
4.1.1. Základné právo – rešpektovanie súkromného života	7
4.1.2. Uplatniteľnosť smernice 95/46/ES (smernica o ochrane údajov)	8
4.1.3 Uplatniteľnosť smernice 2002/58/ES (smernica o elektronickom súkromí) a smernice 2006/24/ES (smernica o uchovávaní údajov).....	12
4.2 Poskytovatelia obsahu	13
4.2.1. Sloboda prejavu a právo na súkromný život	13
4.2.2 Smernica o ochrane údajov	13
5. Zákonnosť spracovania	15
5.1. Účely/dôvody uvádzané poskytovateľmi vyhľadávačov	15
5.2. Analýza účelov a dôvodov uskutočnená pracovnou skupinou.....	16
5.3. Niektoré problémy, ktoré musí odvetvie vyriešiť	19
6. Povinnosť informovať subjekt.....	23
7. Práva dotknutej osoby	24
8. Závery.....	25
príloha 1 príklad údajov spracovaných vyhľadávačmi a terminológia	28
príloha 2.....	

Zhrnutie

Vyhľadávače sa stali súčasťou každodenného života ľudí, ktorí používajú internet a technológie na vyhľadávanie informácií. Pracovná skupina zriadená podľa článku 29 uznáva užitočnosť vyhľadávačov a potvrdzuje ich dôležitosť.

Pracovná skupina stanovuje v tomto stanovisku jasný súbor povinností na základe smernice o ochrane údajov (95/46/ES), ktoré sa vzťahujú na poskytovateľov vyhľadávačov ako na správcov užívateľských údajov. Keďže sú poskytovateľmi údajov o obsahu (t. j. indexu výsledkov vyhľadávania), európske právne predpisy v oblasti ochrany údajov sa v osobitných situáciách vzťahujú aj na vyhľadávače, napríklad, ak poskytujú službu vyrovnávacej pamäte alebo sa špecializujú na vytváranie profilov jednotlivcov. Hlavným cieľom celého stanoviska je nájsť rovnováhu medzi oprávnenými obchodnými potrebami poskytovateľov vyhľadávačov a ochranou osobných údajov užívateľov internetu.

Toto stanovisko sa zaoberá vymedzením pojmu vyhľadávače, druhmi údajov, ktoré sa spracovávajú pri poskytovaní vyhľadávacích služieb, právnym rámcom, účelmi/dôvodmi oprávneného spracovania, povinnosťou informovať dotknuté osoby a právami dotknutých osôb.

Hlavným záverom tohto stanoviska je, že smernica o ochrane údajov sa vo všeobecnosti vzťahuje na spracovanie osobných údajov pomocou vyhľadávačov, a to aj vtedy, ak ich ústredia sú mimo EHP, a že povinnosťou v tomto stanovisku je objasniť úlohu vyhľadávačov v EHP a rozsah ich povinností na základe uvedenej smernice. V smernici o uchovávaní údajov (2006/24/ES) sa jasne zdôrazňuje, že táto smernica sa nevzťahuje na poskytovateľov vyhľadávačov.

V tomto stanovisku sa dospelo k záveru, že osobné údaje sa musia spracovať iba na zákonné účely. Poskytovatelia vyhľadávačov musia vymazať alebo nezvratne anonymizovať osobné údaje, ktoré už viac neslúžia na osobitný alebo zákonný účel, na ktorý boli zhromaždené, a musia byť po celý čas schopní odôvodniť uchovávanie a životnosť zavedených cookies. Súhlas užívateľa sa musí vyžiadať v prípade všetkých plánovaných krížových vzťahov užívateľských údajov a v prípade obohatenia profilu užívateľa. Vyhľadávače musia rešpektovať výnimky editora internetovej stránky a žiadosti užívateľov o aktualizáciu/obnovu vyrovnávacej pamäte sa musia okamžite splniť. Pracovná skupina upozorňuje na povinnosť vyhľadávačov vopred jasne informovať užívateľov o všetkých zamýšľaných účeloch použitia ich údajov a rešpektovať ich právo na rýchly prístup k ich osobným údajom, na ich kontrolu alebo ich opravu v súlade s článkom 12 smernice o ochrane údajov (95/46/ES).

Pracovná skupina pre ochranu jednotlivcov v súvislosti so spracovaním osobných údajov

zriadená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995¹,

so zreteľom na články 29 a 30 odseky 1 písm. a) a 3 uvedenej smernice a na článok 15 odsek 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002,

so zreteľom na článok 255 Zmluvy o ES a na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie,

so zreteľom na jej rokovací poriadok,

Prijala tento dokument:

1. Úvod

Poskytovatelia vyhľadávačov na celosvetovej sieti plnia rozhodujúcu úlohu v informačnej spoločnosti ako sprostredkovatelia. Pracovná skupina uznáva potrebnosť a užitočnosť vyhľadávačov a potvrdzuje ich prínos k rozvoju informačnej spoločnosti.

Pre nezávislé orgány na ochranu údajov v EHP sa rastúci význam vyhľadávačov z hľadiska ochrany údajov odráža v rastúcom počte podnetov doručených od jednotlivcov (dotknutých osôb), ktoré sa týkajú potenciálneho porušenia ich práva na súkromný život. Aj zo strany správcov údajov a zo strany tlače bol zaznamenaný značný nárast žiadostí, ktoré sa týkajú dôsledkov internetových vyhľadávacích služieb na ochranu osobných údajov.

V podnetoch zo strany dotknutých osôb a v žiadostiach správcov údajov a tlače sa odrážajú dve odlišné úlohy, ktoré zohrávajú poskytovatelia vyhľadávačov, pokiaľ ide o osobné údaje.

Po prvé, vyhľadávače vo svojej úlohe poskytovateľov služieb užívateľom zhromažďujú a spracovávajú obrovské množstvo užívateľských údajov, vrátane údajov zhromaždených technickými prostriedkami, medzi ktoré patria cookies. Zhromaždené údaje môžu obsahovať IP adresu individuálnych užívateľov, rozsiahle histórie minulých vyhľadávaní, ale aj údaje, ktoré poskytli užívatelia o sebe, keď sa zaregistrovali na účel využívania personalizovaných služieb. Zhromažďovanie užívateľských údajov vyvoláva mnoho otázok. Po prípade AOL si mnoho užívateľov uvedomilo citlivosť osobných informácií uvedených vo vyhľadávacích protokoloch². Pracovná skupina sa domnieva, že vyhľadávače vo svojej úlohe zberačov užívateľských údajov doteraz nedostatočne vysvetlili užívateľom svojich služieb povahu a účel svojich operácií.

¹ Úradný vestník č. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/media/dataprot/index.htm

² V lete 2006 poskytovateľ služieb uverejnil vzorku príkazov na vyhľadávanie a výsledkov približne 650 000 užívateľov počas obdobia 3 mesiacov. Hoci spoločnosť AOL nahradila mená užívateľov číslom, novinári zistili, že tieto výsledky by často umožnili zistiť jednotlivých užívateľov, nielen v dôsledku takzvaných „vanity searches“ (t. j. egosurfingu – keď ľudia vyhľadávajú informácie o sebe), ale aj kombináciou niekoľkých príkazov na vyhľadávanie od jedného užívateľa.

Po druhé, vyhľadávače vo svojej úlohe poskytovateľov obsahu pomáhajú ľahko sprístupniť publikácie na internete užívateľom na celom svete. Niektoré vyhľadávače uverejňujú údaje opätovne v takzvanej „vyrovnávacej pamäti“. Tým, že vyhľadávače získavajú a zoskupujú rozsiahle informácie rôznych druhov o jednej osobe, môžu vytvoriť nový obraz s oveľa vyšším rizikom pre dotknutú osobu, ako v prípade, keby každý údaj uverejnený na internete zostal samostatným údajom. Schopnosť vyhľadávačov zobrazovať a zoskupovať môže značne ovplyvniť osobný život jednotlivcov aj ich život v rámci spoločnosti, najmä vtedy, ak sú osobné údaje vo výsledkoch vyhľadávania nesprávne, neúplné alebo nadmerné.

Medzinárodná pracovná skupina pre ochranu údajov v telekomunikáciách³ prijala 15. apríla 1998 spoločné stanovisko k ochrane súkromia a vyhľadávateľom, ktoré revidovala 6. – 7. apríla 2006⁴. Pracovná skupina v ňom vyjadrila obavu z možnosti, že by vyhľadávače umožnili vytváranie profilov fyzických osôb. V tomto spoločnom stanovisku sa naznačilo, ako by niektoré činnosti vyhľadávateľov mohli ohroziť súkromie jednotlivcov, a že akýkoľvek druh osobných informácií uverejnených na internetovej stránke by tretia strana mohla použiť na vytvorenie profilu.

Okrem toho sa na 28. medzinárodnej konferencii komisárov pre ochranu údajov a súkromia, ktorá sa konala 2. – 3. novembra 2006 v Londýne, prijala rezolúcia o ochrane súkromia a vyhľadávateľoch⁵. Rezolúcia vyzýva poskytovateľov vyhľadávateľov, aby rešpektovali pravidlá ochrany súkromia stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch v mnohých krajinách, ako aj v medzinárodných politických dokumentoch a zmluvách, a aby zodpovedajúcim spôsobom zmenili svoje postupy. Rezolúcia sa zaoberá niekoľkými problémami týkajúcimi sa serverových protokolov, kombinovaných príkazov na vyhľadávanie a ich uchovávanie a podrobného vytvárania profilov užívateľov.

2. VYMEDZENIE POJMOV „VYHĽADÁVAČ“ A OBCHODNÝ MODEL

Všeobecne povedané, vyhľadávače sú služby, ktoré pomáhajú užívateľom nájsť informácie na internete. Možno ich rozlišovať podľa rôznych druhov údajov, ktoré sa snažia nájsť, vrátane obrázkov a/alebo videí a/alebo zvukov alebo rôznych druhov formátov. Novou oblasťou rozvoja sú vyhľadávače, ktoré sú osobitne určené na vytváranie profilov ľudí na základe osobných údajov zistených niekde inde na internete.

V rámci smernice o elektronickom obchode (2000/31/ES) boli vyhľadávače označené za druh služby informačnej spoločnosti⁶, konkrétne za nástroje na vyhľadávanie informácií⁷. Pracovná skupina používa túto kategorizáciu ako východisko.

³ Pracovná skupina bola zriadená z iniciatívy komisárov na ochranu údajov z rôznych krajín s cieľom zlepšiť ochranu súkromia a údajov v telekomunikáciách a médiách.

⁴ http://www.datenschutz-berlin.de/doc/int/iwgdpt/search_engines_en.pdf

⁵ <http://www.privacyconference2006.co.uk/index.asp?PageID=3>

⁶ Internetové vyhľadávače sú zohľadnené v európskych právnych predpisoch o službách informačnej spoločnosti a definované v článku 2 smernice 2000/31/ES. Tento článok sa odvoláva na smernicu 98/34/ES, v ktorej je stanovený koncept služby informačnej spoločnosti.

⁷ Pozri článok 21 ods. 2 v súvislosti s odôvodnením 18 smernice o elektronickom obchode (2000/31/ES).

Pracovná skupina sa v tomto stanovisku zamerala najmä na poskytovateľov vyhľadávačov, ktorí uplatňujú dominantný obchodný model vyhľadávačov založených na reklame. Okrem špecializovaných vyhľadávačov, medzi ktoré patria vyhľadávače, ktoré sa zameriavajú na vytváranie osobných profilov, a metavyhľadávače, ktoré zobrazujú a pravdepodobne zoskupujú výsledky iných existujúcich vyhľadávačov, sa toto stanovisko zameriava na všetky hlavné známe vyhľadávače. Toto stanovisko sa nezaobera vyhľadávacími funkciami zabudovanými na internetových stránkach iba na účely vyhľadávania vlastnej domény internetovej stránky.

Ziskovosť takýchto vyhľadávačov obvykle závisí od účinnosti reklamy, ktorá sprevádza výsledky vyhľadávania. Príjmy sa vo väčšine prípadov vytvárajú metódou „platby za kliknutie“. V tomto modeli vyhľadávače účtujú inzerujúcej spoločnosti vždy, keď užívateľ klikne na sponzorovaný odkaz. Preskúmanie presnosti výsledkov vyhľadávania a reklám sa zameriava na správne vytvorenie spojitosti. Aby vyhľadávač poskytol žiadané výsledky a správne zameril reklamu, v záujme optimalizácie príjmov, sa vyhľadávače snažia čo najviac preniknúť do charakteristík a kontextu každého individuálneho príkazu na vyhľadávanie.

3. AKÝ DRUH ÚDAJOV?

Vyhľadávače spracovávajú rôzne údaje⁸. Zoznam príslušných údajov možno nájsť v prílohe.

Protokolové súbory

Protokolové súbory využívania služieb vyhľadávačov konkrétnymi jednotlivcami sú – za predpokladu, že nie sú anonymizované – najdôležitejšími osobnými údajmi, ktoré spracovávajú poskytovatelia vyhľadávačov. Údaje o využívaní služieb možno rozdeliť do rôznych kategórií: konkrétne, protokoly príkazov na vyhľadávanie (obsah príkazov na vyhľadávanie, dátum a čas, zdroj (IP adresa a cookie), preferencie užívateľa a údaje týkajúce sa počítača užívateľa); údaje o ponúknutom obsahu (odkazy a reklamy ako výsledok každého príkazu na vyhľadávanie); a údaje o následnej navigácii užívateľa (kliknutia). Vyhľadávače môžu spracovať aj prevádzkové údaje týkajúce sa užívateľských údajov, údaje o registrovaných užívateľoch a údaje z iných služieb a zdrojov, medzi ktoré patrí e-mail, vyhľadávanie v počítači, a z reklamy na internetových stránkach tretej strany.

IP adresy

Poskytovateľ vyhľadávača môže spojiť rôzne požiadavky a vyhľadávania pochádzajúce z jednej IP adresy⁹. Týmto spôsobom je možné sledovať a zladit' všetky vyhľadávania na internete pochádzajúce z jednej IP adresy, ak sa tieto vyhľadávania zaznamenajú. Identifikácia sa môže zlepšiť, keď sa IP adresa vzťahuje na užívateľské jedinečné ID cookie priradené poskytovateľom vyhľadávača, pretože cookie sa nezmení pri zmene IP adresy.

⁸ Jedným z prostriedkov použitých pracovnou skupinou zriadenou podľa článku 29 bola príprava dotazníka o postupoch na ochranu súkromia. Dotazník bol zaslaný niekoľkým vyhľadávačom v členských štátoch, ako aj niekoľkým vyhľadávačom so sídlom v USA. Toto stanovisko sa čiastočne opiera o analýzu odpovedí uvedených v tomto dotazníku. Dotazník je pripojený k tomuto stanovisku, pozri prílohu 2.

⁹ Stále väčší počet ISP prideliť jednotlivým užívateľom pevné IP adresy.

IP adresa sa môže použiť aj ako informácia o mieste, a to aj napriek tomu, že môže byť v mnohých prípadoch v danom čase nepresná.

Webové cookies

Vyhľadávač prideliť užívateľské cookies, ktoré sa ukladajú v počítači užívateľa. Obsah cookies sa medzi jednotlivými poskytovateľmi vyhľadávačov líši. Cookies zavedené vyhľadávačmi obvykle obsahujú informácie o operačnom systéme a prehliadači užívateľa a jedinečné identifikačné číslo pre každý užívateľský účet. Umožňujú presnejšiu identifikáciu užívateľa ako IP adresa. Napríklad, ak počítač používa spoločne niekoľko užívateľov so samostatnými účtami, každý užívateľ by mal svoje vlastné cookie, ktoré ho jedinečne identifikuje ako užívateľa počítača. V prípade, že počítač má dynamickú alebo premenlivú IP adresu a cookies sa po skončení výmeny správ nevymažú, takéto cookie umožňuje zistiť pohyb užívateľa z jednej IP adresy na nasledujúcu. Môže sa použiť aj na koreláciu vyhľadávania pochádzajúcich z nomadických počítačov, napríklad laptopov, keďže užívateľ by mal na rôznych miestach rovnaké cookie. Nakoniec, ak internetové pripojenie využíva spoločne niekoľko počítačov (napríklad za prepínačom alebo smerovačom prekladania adres siete), cookie umožňuje identifikáciu jednotlivých užívateľov v rôznych počítačoch.

Vyhľadávače využívajú cookies (obvykle trvalé cookies) na zlepšenie kvality svojich služieb uchovávaním preferencií užívateľov a zisťovaním trendov medzi užívateľmi, napríklad, ako ľudia vyhľadávajú. Väčšina prehliadačov je spočiatku nastavená tak, aby prijímala cookies, ale prehliadač možno nastaviť tak, aby odmietol všetky cookies a prijímal iba relačné súbory cookies alebo aby iba uvádzal, kedy sa cookie odosiela. Niektoré vlastnosti a služby však nemusia správne fungovať, ak sa cookies zablokujú a ak sa zdokonalené nastavenie zahŕňajúce riadenie cookie nedá vždy dostatočne ľahko konfigurovať.

Flash cookies

Niektoré spoločnosti prevádzkujúce vyhľadávače inštalujú v užívateľskom počítači flash cookies. V súčasnosti sa flash cookies nedajú vymazať jednoduchým spôsobom, napríklad, pomocou nástrojov na vymazanie, ktoré sa štandardne dodávajú s internetovými prehliadačmi. Flash cookies sa používajú napríklad na zálohovanie normálnych webových cookies, ktoré užívatelia môžu ľahko vymazať, alebo na uchovávanie rozsiahlych informácií o vyhľadávaní užívateľa (napríklad všetky príkazy na vyhľadávanie na internete zaslané do vyhľadávača).

4. Právny rámec

4. 1. Správcovia užívateľských údajov

4.1.1. Základné právo – rešpektovanie súkromného života

Rozsiahle zhromažďovanie a uchovávanie histórie vyhľadávania jednotlivcami priamo alebo nepriamo identifikovateľnou formou vedie k nutnosti uplatňovať ochranu podľa článku 8 Charty základných práv EÚ.

História vyhľadávania jednotlivcom obsahuje informácie o záujmoch, vzťahoch a zámeroch tejto osoby. Tieto údaje sa môžu následne použiť buď na komerčné účely a v dôsledku požiadaviek a operácií typu fishing a/alebo prehľadávania a analýzy údajov orgánmi činnými v trestnom konaní alebo národnými bezpečnostnými službami.

Podľa odôvodnenia 2 smernice 95/46/ES „systémy spracovania údajov sú určené na to, aby slúžili človeku“; keďže tieto systémy musia, nech je akákoľvek štátna príslušnosť fyzických osôb a ich bydlisko, rešpektovať ich základné práva a slobody, najmä právo na súkromie, a prispievať k hospodárskemu a sociálnemu pokroku, rozvoju obchodu a blahobytu jednotlivcov“.

Vyhľadávače majú rozhodujúcu úlohu ako prvé miesto kontaktu umožňujúce voľný prístup k informáciám na internete. Takýto voľný prístup k informáciám je nevyhnutný pre vytváranie osobného názoru ľudí v našej demokracii. Článok 11 Charty základných práv EÚ má preto osobitný význam, pretože stanovuje, že informácie by mali byť prístupné bez akéhokoľvek dohľadu verejných orgánov ako súčasť slobody prejavu a slobodného prístupu k informáciám.

4.1.2. Uplatniteľnosť smernice 95/46/ES (smernica o ochrane údajov)

Pracovná skupina zriadená podľa článku 29 poskytla vo svojich predošlých pracovných dokumentoch objasnenia týkajúce sa pravidiel ochrany údajov, ktoré boli podnietené zaznamenávaním IP adries a využívaním cookies v rámci služieb informačnej spoločnosti. Toto stanovisko poskytne ďalšie usmernenie k uplatňovaniu definícií pojmov „osobné údaje“ a „správca údajov“ poskytovateľmi vyhľadávačov. Služby vyhľadávačov sa môžu poskytovať prostredníctvom internetu v rámci EÚ/EHP, z miesta mimo územia členských štátov EÚ/EHP alebo z viacerých miest v EÚ/EHP a zo zahraničia. Preto sa budeme zaoberať aj ustanoveniami článku 4. Článok 4 smernice o ochrane údajov sa zaoberá uplatniteľnosťou vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti ochrany údajov.

Osobné údaje: IP adresy a cookies

Pracovná skupina vo svojom stanovisku (WP 136) ku konceptu osobných údajov objasnila definíciu osobných údajov¹⁰. História vyhľadávania jednotlivcom je osobným údajom, ak osoba, ktorej sa tento údaj týka, je identifikovateľná. Hoci IP adresy nie sú vo väčšine prípadov priamo identifikovateľné vyhľadávačmi, identifikáciu môže urobiť tretia strana. Poskytovatelia prístupu na internet si uchovávajú údaje o IP adrese. Orgány činné v trestnom konaní a národné bezpečnostné orgány môžu získať prístup k týmto údajom a v niektorých členských štátoch získali súkromné strany prístup aj prostredníctvom občianskoprávných súdnych konaní. Vo väčšine prípadov – vrátane prípadov pridelenia dynamickej IP adresy – budú teda k dispozícii potrebné údaje na identifikáciu užívateľa(ov) IP adresy.

Pracovná skupina vo svojom stanovisku WP 136 uviedla, že „... *pokiaľ poskytovateľ internetových služieb nemôže s absolútnou istotou rozlíšiť, či údaje zodpovedajú užívateľom, ktorí sa nedajú identifikovať, bude musieť pre istotu spracovať všetky informácie IP ako osobné údaje*“. Tieto úvahy sa budú rovnako vzťahovať na prevádzkovateľov vyhľadávačov.

¹⁰ WP 136, http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2007/wp136_en.pdf

Cookies

V prípade, že cookie obsahuje jedinečnú identifikáciu (ID) užívateľa, táto ID je jednoznačne osobným údajom. Využívanie trvalých cookies alebo podobných nástrojov s jedinečnou ID užívateľa umožňuje vyhľadať užívateľov určitého počítača, a to aj vtedy, ak sa používajú dynamické IP adresy¹¹. Údaje o správaní užívateľa, ktoré sa vytvoria prostredníctvom využívania týchto nástrojov, umožňujú ešte viac sa zamerať na osobné charakteristiky príslušného jednotlivca. To je v súlade so základnou logikou dominantného obchodného modelu.

Správca údajov

Poskytovateľ vyhľadávača, ktorý spracúva užívateľské údaje vrátane IP adres a/alebo trvalých cookies obsahujúcich jedinečný identifikátor, spadá pod vecný rámec definície správcu údajov, pretože v skutočnosti stanovuje účely a prostriedky spracovania. Mnohonárodný charakter veľkých poskytovateľov vyhľadávačov – často s ústrediami so sídlom mimo EHP, so službami poskytovanými na celom svete, so zapojením rôznych pobočiek a pravdepodobne tretích strán do spracovania osobných údajov – vyvolal diskusiu o otázke, kto by sa mal považovať za správcu vo vzťahu k spracovaniu osobných údajov.

Pracovná skupina by chcela zdôrazniť rozdiel medzi definíciami právnych predpisov o ochrane údajov v EHP a otázkou, či sa tieto právne predpisy vzťahujú na danú situáciu. Poskytovateľ vyhľadávača, ktorý spracúva osobné údaje, napríklad protokoly s históriou vyhľadávania, na základe ktorej možno danú osobu identifikovať, sa považuje za správcu týchto osobných údajov, bez ohľadu na otázku týkajúcu sa jurisdikcie.

Článok 4 smernice o ochrane údajov / uplatniteľné právo

Článok 4 smernice o ochrane údajov sa zaoberá otázkou uplatniteľného práva. Pracovná skupina poskytla ďalšie usmernenie k ustanoveniam článku 4 vo svojom „**Pracovnom dokumente o stanovení medzinárodného uplatňovania právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany údajov na spracovanie osobných údajov na internete internetovými stránkami založenými mimo EÚ**“¹². K prijatiu tohto ustanovenia viedli dva dôvody. Prvým dôvodom je snaha predísť rozporom v zavedenom systéme Spoločenstva v oblasti ochrany údajov a zabrániť jeho obchádzaniu. Druhým dôvodom je snaha predísť možnosti, aby sa na tú istú operáciu spracovania mohli vzťahovať právne predpisy viac ako jedného členského štátu EÚ. V dôsledku medzinárodnej povahy tokov údajov vyvolaných vyhľadávačmi sa pracovná skupina osobitne zaoberá oboma týmito možnými komplikáciami.

V prípade poskytovateľa služieb vyhľadávača, ktorý má sídlo v jednom členskom štáte alebo vo viacerých členských štátoch a ktorý poskytuje všetky svoje služby z jedného členského štátu alebo z viacerých členských štátov, nie je žiadna pochybnosť o tom, že jeho spracovávanie osobných údajov patrí do pôsobnosti smernice o ochrane údajov. Je dôležité uviesť, že v tomto prípade sa pravidlá ochrany údajov neobmedzujú na dotknutú osobu na území alebo so štátnou príslušnosťou jedného z členských štátov.

¹¹ WP 136: „Tu je potrebné uviesť, že hoci sa identifikácia prostredníctvom mena v praxi vyskytuje najbežnejšie, nie je meno na identifikáciu jednotlivca potrebné vo všetkých prípadoch. Napríklad vtedy, ak sa na určenie osoby používajú iné „identifikátory“. Počítačové súbory registrujúce osobné údaje zvyčajne priradujú zaregistrovaným osobám jedinečný identifikátor, aby sa zabránilo zámene dvoch osôb v súbore.“

¹² WP 56, http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2002/wp56_en.pdf

V prípade, že poskytovateľ služieb vyhľadávača je správca údajov so sídlom mimo EHP, existujú dva prípady, v ktorých sa stále uplatňujú právne predpisy Spoločenstva v oblasti ochrany údajov. Po prvé vtedy, keď poskytovateľ vyhľadávača je ustanovený v členskom štáte, ako je stanovené v článku 4 ods. 1 písm. a). Po druhé, keď vyhľadávač používa zariadenie umiestnené na území členského štátu, ako je stanovené v článku 4 ods. 1 písm. c). V druhom uvedenom prípade musí prevádzkovateľ vyhľadávača podľa článku 4 ods. 2 určiť zástupcu na území tohto konkrétneho členského štátu.

Podnik na území členského štátu (EHP)

V článku 4 ods. 1 písm. a) sa uvádza, že právne predpisy členského štátu v oblasti ochrany údajov by sa mali uplatniť v prípade, keď určité operácie spracovania osobných údajov správcou údajov sa vykonávajú „v rámci činností podniku“ tohto správcu údajov na území členského štátu. Treba vychádzať z konkrétnej operácie spracovania osobných údajov. Keď sa to uplatní na konkrétny vyhľadávač, ktorého ústredie sa nachádza mimo EHP, je potrebné odpovedať na otázku, či sa na spracovaní užívateľských údajov podieľajú podniky na území niektorého členského štátu.

Ako už pracovná skupina zdôraznila vo svojom predchádzajúcom pracovnom dokumente¹³, existencia „podniku“ predpokladá skutočné a reálne vykonávanie činnosti na základe stabilných dohôd a musí byť stanovená v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskych spoločenstiev. Právna forma podniku – miestna pobočka, dcérska spoločnosť s právnou subjektivitou alebo agentúra tretej strany – nie je rozhodujúca.

Ďalšou požiadavkou však je, aby sa operácia spracovania uskutočnila „v rámci činností“ podniku. To znamená, že podnik by mal zohrávať významnú úlohu aj v konkrétnej operácii spracovania. Takýto prípad jednoznačne nastáva vtedy, keď:

- podnik je zodpovedný za vzťahy s užívateľmi vyhľadávača v konkrétnej jurisdikcii;
- poskytovateľ vyhľadávača zriadi pobočku v členskom štáte (EHP), ktorá je zapojená do predaja cielených reklám obyvateľom tohto štátu;
- podnik poskytovateľa vyhľadávača plní súdne nariadenia a/alebo požiadavky príslušných orgánov členského štátu činných v trestnom konaní, pokiaľ ide o užívateľské údaje.

Za objasnenie miery zapojenia podnikov na území členských štátov do spracovania osobných údajov je zodpovedný poskytovateľ služieb vyhľadávača. Ak je vnútroštátny podnik zapojený do spracovania užívateľských údajov, uplatňuje sa článok 4 ods. 1 písm. a) smernice o ochrane údajov.

Poskytovatelia vyhľadávačov so sídlom mimo EHP by mali informovať svojich užívateľov o podmienkach, za ktorých musia splniť požiadavky smernice o ochrane údajov, či už týkajúce sa podniku alebo používania zariadenia.

¹³ WP 56, strana 8, http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2002/wp56_en.pdf

Používanie zariadenia

Na vyhľadávače, ktoré používajú zariadenie na spracovanie osobných údajov na území členského štátu (EHP) sa takisto vzťahuje pôsobnosť právnych predpisov tohto členského štátu v oblasti ochrany údajov. Právne predpisy členského štátu v oblasti ochrany údajov sa stále uplatňujú v prípade, keď *správca údajov [...] na účely spracovania osobných údajov používa zariadenie, automatizované alebo iné, umiestnené na území uvedeného členského štátu, pokiaľ sa takéto zariadenie nepoužíva iba na účely tranzitu cez územie Spoločenstva.*

V zmysle poskytovania služieb vyhľadávača z územia mimo EÚ sa dátové centrá nachádzajúce sa na území členského štátu môžu používať na uchovávanie a diaľkové spracovanie osobných údajov. Ďalším druhom zariadenia by mohlo byť používanie osobných počítačov, koncových zariadení a serverov. Používanie cookies a podobných softvérových nástrojov poskytovateľmi online služieb sa môže tiež považovať za používanie zariadenia na území členského štátu, z čoho vyplýva možnosť dovoľávať sa uplatňovania právnych predpisov tohto členského štátu v oblasti ochrany údajov. Týmto problémom sa zaoberal už uvedený pracovný dokument (WP56). Uvádza sa v ňom, že *„osobný počítač užívateľa sa môže považovať za zariadenie v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) smernice 95/46/ES. Nachádza sa na území členského štátu. Správca údajov sa rozhodol používať toto zariadenie na účely spracovania osobných údajov a ako bolo vysvetlené v predchádzajúcich odsekoch, niekoľko technických operácií sa odohráva bez kontroly dotknutej osoby. Správca údajov disponuje zariadením užívateľa a toto zariadenie sa nepoužíva iba na účely tranzitu cez územie Spoločenstva.*

Záver

Spoločný účinok článku 4 ods. 1 písm. a) a článku 4 ods. 1 písm. c) smernice o ochrane údajov je taký, že jej ustanovenia sa v mnohých prípadoch vzťahujú na spracovanie osobných údajov poskytovateľmi vyhľadávačov, a to aj vtedy, ak majú ústredie mimo EHP.

To, ktorý vnútroštátny právny predpis sa uplatňuje v určitom prípade, je vecou ďalšej analýzy skutkovej podstaty. Pracovná skupina očakáva, že poskytovatelia vyhľadávačov prispejú k tejto analýze tým, že primerane objasnia svoju úlohu a činnosti v EHP.

V prípade nadnárodných poskytovateľov vyhľadávačov:

- členský štát, v ktorom má poskytovateľ vyhľadávača sídlo, uplatňuje na spracovanie údajov svoje vnútroštátne právne predpisy v oblasti ochrany údajov podľa článku 4 ods. 1 písm. a);
- ak poskytovateľ vyhľadávača nemá sídlo v žiadnom členskom štáte, členský štát uplatňuje na spracovanie údajov svoje vnútroštátne právne predpisy v oblasti ochrany údajov podľa článku 4 ods. 1 písm. c), ak spoločnosť používa zariadenie, automatizované alebo iné, na území tohto členského štátu¹⁴ na účely spracovania osobných údajov (napríklad používanie cookie).

¹⁴ Pracovná skupina zastáva názor, že uplatniteľnosť článku 4 ods. 1 písm. c), pokiaľ ide o využívanie cookies, určujú nasledovné kritériá. Prvým kritériom je situácia, keď poskytovateľ služieb vyhľadávača má podnik v členskom štáte, na ktorý sa článok 4 ods. 1 písm. a) nevzťahuje, pretože tento podnik nemá významný vplyv na spracovanie údajov (napríklad tlačový zástupca). Ďalšími takými kritériami sú vytvorenie a/alebo návrh služieb vyhľadávača špecifických pre určitú krajinu, skutočná informovanosť poskytovateľa online služby o tom, že sa zaoberá užívateľmi, ktorí sa

V určitých prípadoch bude nadnárodný poskytovateľ vyhľadávača musieť dodržiavať viaceré právne predpisy v oblasti ochrany údajov v dôsledku pravidiel týkajúcich sa uplatniteľného práva a medzinárodnej povahy jeho spracovania údajov:

- členský štát uplatňuje svoje vnútroštátne právne predpisy na vyhľadávač zriadený mimo EHP, ak využíva zariadenie;
- členský štát nemôže uplatňovať svoje vnútroštátne právne predpisy na vyhľadávač zriadený v EHP, v inej jurisdikcii, a to ani vtedy, ak vyhľadávač využíva zariadenie. V takýchto prípadoch sa uplatňujú vnútroštátne právne predpisy členského štátu, v ktorom je vyhľadávač zriadený.

4.1.3 Uplatniteľnosť smernice 2002/58/ES (smernica o elektronickom súkromí) a smernice 2006/24/ES (smernica o uchovávaní údajov)

Služby vyhľadávačov v užšom zmysle obvykle nepatria do pôsobnosti nového regulačného rámca pre elektronickú komunikáciu, ktorého súčasťou je smernica o elektronickom súkromí. Článok 2 pododsek c) rámcovej smernice (2002/21/ES), ktorý obsahuje niektoré zo všeobecných definícií regulačného rámca, jednoznačne vylučuje služby, ktoré poskytujú obsah alebo vykonávajú redakčnú kontrolu obsahu:

„Elektronická komunikačná služba“ znamená službu bežne poskytovanú za úhradu, ktorá pozostáva úplne alebo prevažne z prenosu signálov v elektronických komunikačných sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na vysielanie, s výnimkou služieb poskytujúcich obsah alebo vykonávajúcich edičnú kontrolu obsahu prenášaného pomocou elektronických komunikačných sietí a služieb; nezahŕňa služby informačnej spoločnosti definované v článku 1 smernice 98/34/ES, ktoré úplne alebo prevažne nepozostávajú z prenosu signálov v elektronických komunikačných sieťach;

Vyhľadávače preto nepatria do oblasti pôsobnosti definície elektronických komunikačných služieb.

Poskytovateľ vyhľadávača však môže poskytnúť doplňujúcu službu, ktorá patrí do oblasti pôsobnosti elektronickej komunikačnej služby, napríklad verejne dostupnú službu elektronickej pošty, ktorá by podliehala smernici o elektronickom súkromí 2002/58/ES a smernici o uchovávaní údajov 2006/24/ES.

V článku 5 ods. 2 smernice o uchovávaní údajov sa osobitne uvádza, že „V súlade s touto smernicou sa nesmú uchovávať žiadne údaje, ktoré odhaľujú obsah komunikácie“. Samotné príkazy na vyhľadávanie by sa považovali skôr za údaje o obsahu, ako za prevádzkové údaje, a ich uchovávanie by sa preto nemohlo odôvodniť touto smernicou.

V dôsledku toho nie je v súvislosti s uchovávaním serverových protokolov vytvorených prostredníctvom ponuky služby vyhľadávača odôvodnený žiadny odkaz na smernicu o uchovávaní údajov.

nachádzajú v tejto krajine, ako aj využívanie výhody trvalého podielu na užívateľskom trhu v konkrétnom členskom štáte.

Článok 5 ods. 3 a článok 13 smernice o elektronickom súkromí

Určité ustanovenia smernice o elektronickom súkromí, napríklad článok 5 ods. 3 (cookies a spyware) a článok 13 (nevyžiadané správy), sú všeobecnými ustanoveniami, ktoré sa vzťahujú nielen na služby elektronickej komunikácie, ale aj na akékoľvek iné služby v prípade, že sa tieto techniky používajú.

Článok 5 ods. 3 smernice o elektronickom súkromí, ktorý sa má vykladať v súvislosti s odôvodnením 25 smernice o elektronickom súkromí, sa zaoberá uchovávaním informácií na koncovom zariadení užívateľov. Používanie trvalých cookies s jedinečnými identifikátormi umožňuje sledovať používanie a vytvoriť profil používania určitého počítača aj vtedy, keď sa používajú dynamické IP adresy. Článok 5 ods. 3 a odôvodnenie 25 smernice o elektronickom súkromí jasne stanovujú, že uchovávanie takýchto informácií na koncovom zariadení užívateľov, t. j. cookies a podobné nástroje (v skratke: cookie) musí byť v súlade s ustanoveniami smernice o ochrane údajov. Článok 5 ods. 3 smernice o elektronickom súkromí teda objasňuje povinnosti týkajúce sa využívania cookie službou informačnej spoločnosti, ktoré vyplývajú zo smernice o ochrane údajov.

4.2 Poskytovatelia obsahu

Vyhľadávače spracúvajú informácie, vrátane osobných informácií, prehľadávaním, analyzovaním a indexovaním celosvetovej siete a iných zdrojov, a umožňujú ich prehliadať a tým ľahko sprístupniť prostredníctvom týchto služieb. Niektoré služby vyhľadávačov tiež opätovne uverejňujú údaje v takzvaných „vyrovnávacích pamätiach“.

4.2.1. Sloboda prejavu a právo na súkromný život

Pracovná skupina si uvedomuje osobitnú úlohu, ktorú zohrávajú vyhľadávače v online informačnom prostredí. Pomocou právnych predpisov Spoločenstva v oblasti ochrany údajov a právnych predpisov jednotlivých členských štátov je potrebné nájsť rovnováhu medzi ochranou práva na súkromný život a ochranou osobných údajov na jednej strane a voľným tokom informácií a základným právom na slobodu prejavu na strane druhej.

Cieľom článku 9 smernice o ochrane údajov je zaručiť, aby sa táto rovnováha dosiahla v právnych predpisoch členských štátov v rámci médií. Európsky súdny dvor okrem toho objasnil, že obmedzenia slobody prejavu, ktoré by sa mohli odvodiť z uplatňovania zásad ochrany údajov, musia byť v súlade s právnymi predpismi a musia rešpektovať zásadu proporcionality¹⁵.

4.2.2 Smernica o ochrane údajov

Smernica o ochrane údajov neobsahuje osobitný odkaz na spracovanie osobných údajov službami informačnej spoločnosti, ktoré pôsobia ako sprostredkovatelia výberu. Rozhodujúcim kritériom smernice o ochrane údajov (95/46/ES) pre uplatniteľnosť pravidiel ochrany údajov je definícia správcu údajov, najmä to, či určitá strana „sama alebo spoločne s inými stanoví účely a prostriedky spracovania osobných údajov“.

¹⁵ Európsky súdny dvor zaujal stanovisko k proporcionálite vplyvu pravidiel ochrany údajov, t. j. slobode prejavu, vo svojom rozsudku vo veci Lindqvist proti Švédsku, odsek 88 – 90.

Otázka, či by sa sprostredkovateľ mal považovať za samostatného správcu údajov alebo za správcu údajov deliaceho sa o zodpovednosť s inými, pokiaľ ide o určité spracovanie osobných údajov, je otázkou, ktorá nesúvisí s problémom zodpovednosti za takéto spracovanie¹⁶.

Zásada proporcionality vyžaduje, že ak poskytovateľ vyhľadávača koná výlučne ako sprostredkovateľ, nemal by sa považovať za hlavného správcu, pokiaľ ide o obsah týkajúci sa spracovania osobných údajov, ktoré sa uskutočňuje. V tomto prípade sú hlavnými správcami osobných údajov poskytovatelia informácií¹⁷. Formálna, právna a praktická kontrola vyhľadávača nad príslušnými osobnými údajmi sa obvykle obmedzuje na možnosť odstrániť údaje z jeho serverov. Pokiaľ ide o odstránenie osobných údajov z indexu a výsledkov vyhľadávania vyhľadávačov, vyhľadávače majú dostatočnú kontrolu, aby sa v týchto prípadoch považovali za správcov (buď samé alebo spoločne s inými), ale miera, do akej existuje povinnosť odstrániť alebo zablokovať osobné údaje, môže závisieť od všeobecného práva občianskoprávných deliktov a predpisov konkrétneho členského štátu upravujúcich otázky zodpovednosti¹⁸.

Vlastníci internetových stránok môžu *a priori* odmietnuť vyhľadávač aj ukládanie do vyrovnávacej pamäti využívaním súboru robots.txt alebo Noindex/NoArchive tagov¹⁹. Je nevyhnutné, aby poskytovatelia vyhľadávačov rešpektovali výnimky sformulované editormi internetových stránok. Táto výnimka môže byť stanovená pred prvým prehľadávaním internetovej stránky alebo po jej prehľadaní; v takomto prípade by sa čo najskôr mali uskutočniť aktualizácie vyhľadávačov.

Úloha vyhľadávačov sa nie vždy obmedzuje výlučne na úlohu sprostredkovateľa. Napríklad, niektoré vyhľadávače uchovávajú úplné časti obsahu na internete – vrátane osobných údajov v tomto obsahu – na svojich serveroch. Nie je tiež jasné, do akej miery sa vyhľadávače pri spracovávaní obsahu aktívne zameriavajú na informácie, na základe ktorých možno identifikovať danú osobu. Prehľadávanie, analyzovanie a indexovanie sa môže vykonať automaticky, bez odhalenia prítomnosti informácií, na základe ktorých

¹⁶ V niektorých členských štátoch existujú osobitné horizontálne výnimky (tzv. „safe harbors“) týkajúce sa zodpovednosti vyhľadávačov („nástroje na vyhľadávanie informácií“). Smernica o elektronickom obchode (2000/31/ES) neobsahuje takéto výnimky pre vyhľadávače, ale v niektorých členských štátoch sa takéto pravidlá uplatňujú. Pozri „Prvá správa o uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode („smernica o elektronickom obchode“), 21.11.2003, KOM/2003/0702 v konečnom znení.“, s. 13.

¹⁷ Užívatelia služby vyhľadávačov by sa presne vzaté mohli tiež považovať za správcov, ale ich úloha bude zväčšia mimo rozsahu pôsobnosti smernice ako „výlučne osobná činnosť“ (pozri článok 3 ods. 2 druhá zarážka).

¹⁸ V niektorých členských štátoch EÚ orgány na ochranu údajov osobitne upravili povinnosť poskytovateľov vyhľadávačov, aby odstraňovali údaje o obsahu z indexu vyhľadávania, a to na základe práva na vznesenie námietky, ktoré je zakotvené v článku 14 smernice o ochrane údajov (95/46/ES) a v smernici o elektronickom obchode (2000/31/ES). Podľa takýchto vnútroštátnych právnych predpisov vyhľadávače musia dodržiavať postupy zamerané na oznámenie a stiahnutie obsahu v prípade porušenia autorských práv, ktoré sú podobné ako v prípade poskytovateľov hostingových služieb, s cieľom zabrániť zodpovednosti.

¹⁹ To môže byť viac ako voliteľné riešenie. Subjekty uverejňujúce osobné údaje musia zvážiť, či ich právny základ na uverejnenie informácií zahŕňa indexovanie týchto informácií vyhľadávačmi, a podľa potreby vytvoríť primerané bezpečnostné opatrenia, ktoré zahŕňajú, ale neobmedzujú sa iba na používanie súboru robots.txt a/alebo Noindex/NoArchive tagov.

možno identifikovať danú osobu. Formát osobitných druhov informácií, na základe ktorých možno identifikovať danú osobu, napr. čísla sociálneho poistenia, čísla kreditných kariet, telefónne čísla a e-mailové adresy, spôsobuje, že tieto údaje sa dajú ľahko zistiť. Existuje však aj dokonalejšia technológia, ktorú stále viac využívajú poskytovatelia vyhľadávačov, napr. technológia rozpoznávania tváre v rámci spracovania grafických údajov a vyhľadávania obrazu.

Poskytovatelia vyhľadávačov môžu teda s informáciami, ktoré spracúvajú, vykonávať operácie s pridanou hodnotou, ktoré sú spojené s charakteristikami alebo druhmi osobných údajov. V takýchto prípadoch je poskytovateľ vyhľadávača v súlade s právnymi predpismi o ochrane údajov úplne zodpovedný za výsledný obsah týkajúci sa spracovania osobných údajov. Rovnaká zodpovednosť sa vzťahuje aj na vyhľadávača, ktorý predáva reklamu aktivovanú osobnými údajmi – medzi ktoré patrí meno osoby.

Funkcia ukladania do vyrovnávacej pamäti

Funkcia ukladania do vyrovnávacej pamäti je ďalším spôsobom, ako poskytovateľ vyhľadávača môže prekročiť hranice svojej úlohy výlučného sprostredkovateľa. Obdobie uchovávanía obsahu vo vyrovnávacej pamäti by sa malo obmedziť na obdobie potrebné na vyriešenie problému dočasnej neprístupnosti samotnej internetovej stránky.

Akékoľvek obdobie uloženia osobných údajov obsiahnutých v indexovaných internetových stránkach do vyrovnávacej pamäti, ktoré je nad rámec spomenutej potreby technickej dostupnosti, by sa malo považovať za nezávislé opätovné uverejnenie. Pracovná skupina sa domnieva, že poskytovateľ takýchto funkcií ukladania do vyrovnávacej pamäti je v úlohe správcu osobných údajov obsiahnutých v zverejnených informáciách uložených vo vyrovnávacej pamäti zodpovedný za dodržiavanie právnych predpisov v oblasti ochrany údajov. V prípade, že sa pôvodné zverejnené informácie zmenia, napríklad, aby sa odstránili nesprávne osobné údaje, by mal správca vyrovnávacej pamäti okamžite splniť všetky žiadosti o aktualizáciu kópie uloženej vo vyrovnávacej pamäti alebo túto kópiu dočasne zablokovať dovtedy, kým vyhľadávač znovu nenavštívi internetovú stránku.

5. ZÁKONNOSŤ SPRACOVANIA

V súlade s článkom 6 smernice o ochrane údajov sa osobné údaje musia spracovať primerane a zákonne; musia byť zhromaždené na stanovené, explicitné a zákonné účely a nesmú sa spracovávať na účely, ktoré nie sú zlučiteľné s účelmi, na ktoré boli pôvodne zhromaždené. Spracované údaje musia byť okrem toho adekvátne, náležité a nie neprimerané vo vzťahu k účelom, na ktorý sa zhromažďujú a/alebo ďalej spracúvajú. Aby akékoľvek spracovanie osobných údajov bolo zákonné, musí spĺňať jeden alebo viac zo šiestich dôvodov zákonného spracovania, ktoré sú stanovené v článku 7 uvedenej smernice.

5.1. Účely/dôvody uvádzané poskytovateľmi vyhľadávačov

Poskytovatelia vyhľadávačov obvykle uvádzajú tieto účely a dôvody na využívanie a uchovávanie osobných údajov v úlohe správcov užívateľských údajov.

Zlepšenie služieb

Mnoho správcov využíva serverové protokoly na zlepšenie svojich služieb a kvality svojich vyhľadávacích služieb. Podľa ich názoru je analýza serverového protokolu dôležitým nástrojom na zlepšovanie kvality vyhľadávania, výsledkov a reklám a tiež na vytváranie nových, zatiaľ ešte nepredvídaných služieb.

Zabezpečenie systému

Tvrdí sa, že serverové protokoly prispievajú k zachovaniu bezpečných služieb vyhľadávačov. Niektorí poskytovatelia vyhľadávačov uviedli, že uchovávanie protokolov môže pomôcť chrániť systém pred útokmi na bezpečnosť, a že potrebujú dostatočne veľkú vzorku historických údajov o serverových protokoloch, aby mohli zistiť profily a analyzovať hrozby pre bezpečnosť.

Predchádzanie podvodom

Tvrdí sa, že serverové protokoly prispievajú k ochrane systémov vyhľadávačov a užívateľov pred podvodmi a zneužitím. Mnoho poskytovateľov vyhľadávačov využíva pri zobrazených reklamách mechanizmus „platba za kliknutie“. Nevýhodou je, že to môže viesť k nespravodlivému účtovaniu poplatkov od spoločnosti, ak útočník využíva automatický softvér na systematické klikanie na reklamy. Poskytovatelia vyhľadávačov venujú pozornosť zabezpečeniu toho, aby sa tento druh správania zistil a odstránil.

Účtovné požiadavky sa uvádzajú ako účel v prípade služieb, ako sú napríklad kliknutia na sponzorované odkazy, v prípade ktorých existuje zmluvná a účtovná povinnosť uchovávať údaje minimálne do uhradenia faktúr a dotedy, kým neuplynie lehota na právne spory.

Personalizovaná reklama

Poskytovatelia vyhľadávačov sa snažia o personalizovanú reklamu, aby zvýšili svoje príjmy. Medzi súčasné postupy patrí zohľadnenie histórie minulých príkazov na vyhľadávanie, kategorizácia užívateľov a geografické kritériá. Na základe správania užívateľa a jeho IP adresy sa preto môže zobraziť personalizovaná reklama.

Niektoré vyhľadávače zhromažďujú štatistiky s cieľom zistiť, ktoré kategórie užívateľov pristupujú ku ktorým informáciám online a v ktorom období roka. Tieto údaje sa môžu použiť na zlepšenie služby, na ciele reklamu a aj na komerčné účely na stanovenie nákladov spoločnosti, ktorá chce inzerovať svoje výrobky.

Presadzovanie práva

Niektorí poskytovatelia uvádzajú, že protokoly sú dôležitým nástrojom na presadzovanie práva pri vyšetrovaní a stíhaní závažných trestných činov, medzi ktoré patrí zneužívanie detí.

5.2. Analýza účelov a dôvodov uskutočnená pracovnou skupinou

Poskytovatelia vyhľadávačov obvykle neposkytujú úplný prehľad o rôznych určených, explicitných a zákonných účeloch, na ktoré spracúvajú údaje. Po prvé, niektoré účely, napríklad, „zlepšenie služieb“ alebo „poskytovanie personalizovanej reklamy“ sú vymedzené príliš všeobecne a preto neposkytujú primeraný rámec na posúdenie

zákonnosti účelu. Po druhé, keďže mnoho poskytovateľov vyhľadávačov uvádza veľa rôznych účelov spracovania, nie je jasné, do akej miery sa údaje znovu spracúvajú na iný účel, ktorý nie je zlučiteľný s účelom, na ktorý boli pôvodne zhromaždené.

Zhromažďovanie a spracovanie osobných údajov sa môže zakladať na jednom alebo viacerých zákonných dôvodoch. Existujú tri dôvody, na ktoré sa poskytovatelia vyhľadávačov môžu odvolať v súvislosti s rôznymi účelmi.

- Súhlas – článok 7 písm. a) smernice o ochrane údajov

Väčšina poskytovateľov vyhľadávačov poskytuje neregistrovaný aj registrovaný prístup k svojej službe. V prípade registrovaného prístupu, napríklad, keď si užívateľ vytvoril osobitný užívateľský účet, sa súhlas²⁰ môže použiť ako zákonný dôvod na spracovanie určitých presne stanovených kategórií osobných údajov na presne určené zákonné účely, vrátane uchovávanía údajov na obmedzené obdobie. Súhlas sa nemôže chápať ako súhlas v prípade anonymných užívateľov tejto služby a osobných údajov získaných od užívateľov, ktorí sa nerozhodli dobrovoľne overiť svoju identitu. Tieto údaje sa nesmú spracúvať, ani uchovávať na žiadny iný účel, len na konanie na základe osobitnej žiadosti so zoznamom výsledkov vyhľadávania.

- Nevyhnutnosť pre výkon zmluvy – článok 7 písm. b) smernice o ochrane údajov

Spracovanie môže byť nevyhnutné aj pre výkon zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo pre prijatie opatrení na žiadosť dotknutej osoby pred uzatvorením zmluvy. Vyhľadávače môžu použiť tento právny základ na zhromažďovanie osobných údajov, ktoré užívateľ dobrovoľne poskytne pri prihlasovaní sa k určitej službe, napríklad, užívateľskému účtu. Tento základ sa môže podobne ako v prípade súhlasu použiť aj na spracovanie určitých presne vymedzených kategórií osobných údajov od overených užívateľov na presne vymedzené zákonné účely.

Mnoho internetových spoločností tvrdí aj to, že keď užívateľ používa služby poskytované na ich internetovej stránke, napríklad, formu vyhľadávania, uzatvára de facto zmluvný vzťah. Takýto všeobecný predpoklad však nespĺňa podmienky presného obmedzenia nutnosti, ktoré vyžaduje smernica²¹.

- Nevyhnutnosť na účely oprávneného záujmu sledovaného správcou údajov – článok 7 písm. f) smernice o ochrane údajov

Podľa článku 7 písm. f) smernice by spracovanie mohlo byť nevyhnutné na účely oprávnených záujmov správcu údajov alebo tretej strany alebo strán, ktorým sú údaje poskytnuté, okrem prípadov, keď sú takéto záujmy prevýšené záujmami týkajúcimi sa základných práv a slobôd dotknutej osoby, ktoré si vyžadujú ochranu podľa článku 1 ods. 1.

²⁰ Článok 2 písm. h) smernice o ochrane údajov: „súhlas dotknutej osoby znamená slobodne poskytnutú osobitnú a informovanú indikáciu jej prianí, ktorou dotknutá osoba prejaví svoj súhlas, aby sa osobné údaje, ktoré sa jej týkajú, spracovali“.

²¹ Článok 7 písm. b) smernice: „...nevyhnutné pre výkon zmluvy, ktorej je dotknutá osoba stranou, alebo na prijatie opatrení na žiadosť dotknutej strany pred uzatvorením zmluvy“.

Zlepšenie služieb

Niektorí poskytovatelia vyhľadávačov uchovávajú obsah užívateľských príkazov na vyhľadávanie vo svojich serverových protokoloch. Takéto informácie sú pre poskytovateľov vyhľadávacích služieb dôležitým nástrojom, ktorý im umožňuje zlepšiť poskytované služby analyzovaním druhu príkazov na vyhľadávanie, ktoré ľudia zadávajú, spôsobu, aký si zvolia na spresnenie týchto príkazov na vyhľadávanie, a výsledkov vyhľadávania, ktoré si vyberú na vyhľadávanie ďalších podrobností. Pracovná skupina zriadená podľa článku 29 sa však domnieva, že na zlepšenie vyhľadávacích služieb nie je nevyhnutné, aby sa príkazy na vyhľadávanie dali priradiť k identifikovaným jednotlivcom.

Aby sa mohla urobiť korelácia krokov individuálneho užívateľa (a teda sa zistilo, napríklad, či sú návrhy poskytnuté vyhľadávateľom užitočné), je potrebné iba odlišiť kroky jedného užívateľa počas jedného príkazu na vyhľadávanie od krokov iného užívateľa; nie je potrebné vedieť identifikovať týchto užívateľov. Napríklad, vyhľadávač môže chcieť vedieť, že užívateľ X hľadal slovo „Woodhouse“ a potom sa rozhodol kliknúť na výsledky navrhnutého pravopisného variantu „Wodehouse“, ale nemusí vedieť, kto je užívateľ X. Zlepšenie služby sa preto nemôže považovať za oprávnený dôvod na uchovávanie údajov, ktoré nie sú anonymizované.

Bezpečnosť systému

Potrebu zachovať bezpečnosť systému vyhľadávačov možno považovať za oprávnený záujem a primeraný dôvod na spracovanie osobných údajov. Akékoľvek osobné údaje uchovávané na bezpečnostné účely však musia podliehať prísnemu obmedzeniu z hľadiska účelu. Údaje uchovávané na bezpečnostné účely sa preto nesmú používať, napríklad, na optimalizovanie služieb. Poskytovatelia vyhľadávačov tvrdia, že serverové protokoly sa musia uchovávať primerane dlho (počet mesiacov sa medzi jednotlivými vyhľadávateľmi líši), aby mohli zistiť modely správania užívateľov, a teda identifikovať odmietnutia služby v prípade útokov (tzv. denial of service attacks) a iné bezpečnostné hrozby a predchádzať im. Všetci takíto poskytovatelia by mali byť schopní úplne odôvodniť obdobie uchovávania údajov na tento účel, ktoré bude závisieť od nevyhnutnosti spracovať tieto údaje.

Predchádzanie podvodom

Vyhľadávače takisto môžu mať oprávnený záujem o odhalenie podvodu a predchádzanie podvodom, napríklad „podvodu s klikaním“ („click fraud“), ale podobne ako v prípade bezpečnostného účelu bude množstvo uchovávaných a spracovaných údajov, ako aj dĺžka obdobia, počas ktorého sa osobné údaje uchovávajú na tento účel, závisieť od toho, či sú tieto údaje skutočne potrebné na odhalenie podvodu a na predchádzanie podvodom.

Účtovníctvo

Účtovné požiadavky nemôžu byť dôvodom na systematické zaznamenávanie bežných údajov vyhľadávača, keď užívateľ neklikol na sponzorovaný odkaz. Pracovná skupina – na základe informácií, ktoré uviedli poskytovatelia vyhľadávačov v odpovediach na dotazník – má tiež vážne pochybnosti o tom, že osobné údaje užívateľov vyhľadávačov sú skutočne nevyhnutné na účtovné účely. Na prijatie konečného záveru je však potrebné ďalšie skúmanie. Pracovná skupina v každom prípade vyzýva poskytovateľov vyhľadávačov, aby vytvorili účtovné mechanizmy, ktoré budú prijateľnejšie z hľadiska ochrany súkromia, napríklad používaním anonymizovaných údajov.

Personalizovaná reklama

Poskytovatelia vyhľadávačov, ktorí chcú poskytovať personalizovanú reklamu, aby zvýšili svoje príjmy, môžu nájsť dôvod na zákonné spracovávanie niektorých osobných údajov v článku 7 písm. a) smernice (súhlas) alebo v článku 7 písm. b) smernice (výkon zmluvy), je však ťažké zistiť oprávnený dôvod na tento postup v prípade užívateľov, ktorí nevyjadrili osobitný súhlas na základe osobitných informácií o účele spracovania. Pracovná skupina dáva jednoznačnú prednosť anonymizovaným údajom.

Presadzovanie práva a právne požiadavky

Orgány činné v trestnom konaní môžu niekedy požadovať užívateľské údaje z vyhľadávačov, aby odhalili trestný čin alebo mu zabránili. Súkromné strany sa môžu pokúsiť aj o získanie súdneho príkazu, ktorým sa poskytovateľ vyhľadávača žiada, aby vydal užívateľské údaje. V prípade, že takáto žiadosť nasleduje po právoplatnom súdnom konaní, ktorého výsledkom sú právoplatné právne príkazy, poskytovatelia vyhľadávačov im musia samozrejme vyhovieť a poskytnúť potrebné informácie. Takéto splnenie žiadosti by sa nemalo zamieňať za právnu povinnosť alebo odôvodnenie uchovávanía takýchto údajov výhradne na tieto účely.

Okrem toho veľké množstvá osobných údajov v rukách poskytovateľov vyhľadávačov môže podnecovať orgány činné v trestnom konaní a iné subjekty, aby uplatňovali svoje práva častejšie a intenzívnejšie, čo by zase mohlo viesť k strate dôvery spotrebiteľa.

5.3. Niektoré problémy, ktoré musí odvetvie vyriešiť

Obdobie uchovávanía

Ak spracovanie vykonávané poskytovateľom vyhľadávača podlieha vnútroštátnym právnym predpisom, musí splňať normy týkajúce sa súkromia aj dodržiavať obdobia uchovávanía stanovené v právnych predpisoch tohto konkrétneho členského štátu.

Ak sa osobné údaje uchovávajú, obdobie uchovávanía by nemalo byť dlhšie, ako je nevyhnutné na osobitné účely spracovania. Po skončení vyhľadávania by sa preto osobné údaje mali vymazať a ďalšie uchovávanie sa preto musí primerane odôvodniť. Zdá sa však, že niektoré spoločnosti pôsobiace v oblasti vyhľadávačov uchovávajú údaje natrvalo, čo je zakázané. Na každý účel by sa malo vymedziť obmedzené obdobie uchovávanía. Okrem toho súbor osobných údajov, ktoré sa majú uchovávať, by nemal byť neprimerane veľký vzhľadom na daný účel.

Hlavné vyhľadávače v skutočnosti uchovávajú údaje o svojich užívateľoch vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu danej osoby, počas jedného roka (presné lehoty sa líšia). Pracovná skupina víta nedávne skrátenie obdobia uchovávanía osobných údajov hlavnými poskytovateľmi vyhľadávačov. Skutočnosť, že najvýznamnejšie spoločnosti v tejto oblasti boli schopné skrátiť svoje obdobia uchovávanía, svedčí o tom, že predošlé obdobia boli dlhšie, ako bolo nevyhnutné.

Vzhľadom na počiatočné vysvetlenia, ktoré uviedli poskytovatelia vyhľadávačov o možných účeloch zhromažďovania osobných údajov, pracovná skupina nevidí dôvod na obdobie uchovávanía dlhšie ako 6 mesiacov²².

²² Vnútroštátne právne predpisy môžu vyžadovať skoršie vymazanie osobných údajov.

Uchovávanie osobných údajov a zodpovedajúce obdobie uchovávanania sa však musia vždy odôvodniť (konkrétnymi a primeranými dôvodmi) a skrátiť na minimum, aby sa zlepšila transparentnosť, zabezpečilo prijateľné spracovanie a zaručila proporcionálnosť s účelom, ktorým sa takéto uchovávanie odôvodňuje.

V tomto zmysle pracovná skupina vyzýva poskytovateľov vyhľadávačov, aby uplatňovali zásadu „privacy by design“ (ochrana súkromia už v štádiu návrhu), čo ešte viac prispeje k ďalšiemu skráteniu obdobia uchovávanania. Pracovná skupina sa okrem toho domnieva, že skrátené obdobie uchovávanania zvýši dôveru užívateľov v túto službu, a tým vytvorí značnú konkurenčnú výhodu.

V prípade, že poskytovatelia vyhľadávačov uchovávajú osobné údaje dlhšie ako 6 mesiacov, musia jednoznačne preukázať, že je to pre danú službu absolútne nevyhnutné.

Poskytovatelia vyhľadávačov musia vo všetkých prípadoch informovať užívateľov o príslušných postupoch uchovávanania v prípade všetkých druhov užívateľských údajov, ktoré spracúvajú.

Ďalšie spracovanie na iné účely

To, do akej miery a ako sa užívateľské údaje ďalej analyzujú, a to, či sa vytvárajú alebo nevytvárajú (podrobné) užívateľské profily, závisí od poskytovateľa vyhľadávača. Pracovná skupina si uvedomuje možnosť, že tento druh ďalšieho spracovania užívateľských údajov sa týka hlavnej oblasti inovácií technológie vyhľadávačov a že môže mať veľký význam pre hospodársku súťaž. Úplné odhalenie informácií o ďalšom využívaní a analýze užívateľských údajov by mohlo viesť aj k zvýšenej zraniteľnosti služieb vyhľadávačov voči zneužívaniu ich služieb. Na takéto úvahy sa však nemožno odvolávať v snahe ospravedlniť nedodržanie príslušných právnych predpisov v oblasti ochrany údajov členských štátov. Poskytovatelia vyhľadávačov okrem toho nemôžu tvrdiť, že účelom ich zhromažďovania osobných údajov je rozvoj nových služieb, ktorých povaha ešte nie je určená. V záujme zachovania korektnosti treba, aby dotknuté osoby boli informované o rozsahu, v akom sa môže narušiť ich súkromný život v prípade, keď sa získajú ich údaje. To však nebude možné, pokiaľ nebudú presnejšie vymedzené účely.

Cookies

Trvalé cookies obsahujúce jedinečnú identifikáciu užívateľa sú osobnými údajmi a preto podliehajú príslušným právnym predpisom o ochrane údajov. Zodpovednosť za ich spracovanie sa nemôže obmedziť na zodpovednosť užívateľa za prijatie alebo neprijatie určitých bezpečnostných opatrení v nastaveniach jeho prehliadača. Poskytovateľ vyhľadávača rozhoduje, či sa cookie uloží, ktoré cookie sa uloží a na aké účely sa použije. Nakoniec, zdá sa, že termíny na skončenie pôsobenia cookies stanovené určitými poskytovateľmi vyhľadávačov sú neprimerane dlhé. Napríklad, niekoľko spoločností nastavilo cookies tak, že ich pôsobenie sa skončí až po mnohých rokoch. V prípade používania cookie by sa mala vymedziť primeraná životnosť cookie tak, aby bolo možné zlepšiť surfovanie a zároveň aj obmedziť trvanie cookie. Najmä vzhľadom na štandardné nastavenie prehliadačov je veľmi dôležité, aby užívatelia boli úplne informovaní o používaní a účinkoch cookies. Tieto informácie by sa mali poskytovať tak,

aby sa ľahšie dostali do pozornosti užívateľa, a nielen ako súčasť zásad vyhľadávača o ochrane súkromia, ktoré nemusia byť okamžite zrejmé.

Anonymizácia

Ak neexistuje oprávnený dôvod na spracovanie alebo na použitie osobných údajov nad rámec presne určených zákonných účelov, poskytovatelia vyhľadávačov musia tieto údaje vymazať. Vyhľadávače môžu namiesto vymazania údaje anonymizovať; takáto anonymizácia však musí byť úplne nezvratná, inak by sa na ne aj naďalej vzťahovala smernica o ochrane údajov.

Aj keď sa IP adresa a cookie nahradia jedinečným identifikátorom, korelácia uložených príkazov na vyhľadávanie môže umožniť identifikáciu jednotlivcov. Z tohto dôvodu, keď sa namiesto vymazania údajov zvolí anonymizácia, by sa mali použité metódy starostlivo zvážiť a dôkladne dodržiavať. Tento krok by mohol zahŕňať odstránenie častí histórie vyhľadávania, aby sa zabránilo možnosti priamej identifikácie užívateľa, ktorý robil tieto vyhľadávania.

Anonymizácia údajov by mala vylúčiť akúkoľvek možnosť identifikácie osôb, a to platí aj pre skombinovanie anonymizovaných informácií, ktoré má k dispozícii spoločnosť pôsobiaca v oblasti vyhľadávačov, s informáciami, ktoré má k dispozícii iná zainteresovaná strana (napríklad poskytovateľ internetových služieb). Niektorí poskytovatelia vyhľadávačov v súčasnosti skracujú IPv4 adresy odstraňovaním posledného oktetu, čím sa v skutočnosti uchovávajú informácie o ISP užívateľa alebo o segmente siete, ale daná osoba sa priamo neidentifikuje. Činnosť by potom mohla byť iniciovaná z akejkoľvek z 254 IP adries. To nemusí vždy poskytovať dostatočnú záruku anonymizácie.

Nakoniec, anonymizácia alebo vymazanie protokolov sa musí uplatňovať aj retroaktívne a zahŕňať všetky protokoly príslušného vyhľadávača na celom svete.

Korelácia údajov rôznych služieb

Mnoho poskytovateľov vyhľadávačov poskytuje užívateľom možnosť personalizovať používanie služieb prostredníctvom osobného účtu. Okrem vyhľadávania poskytujú služby typu e-mail a/alebo iné komunikačné nástroje, napríklad messenger (komunikačný protokol) alebo chat, a nástroje na vytváranie sociálnych sietí, medzi ktoré patria internetové protokoly alebo sociálne spoločenstvá. Hoci spektrum personalizovaných služieb sa môže líšiť, spoločnou charakteristikou je základný obchodný model a nepretržitý rozvoj nových personalizovaných služieb.

Korelácia správania zákazníkov rôznych personalizovaných služieb poskytovateľa vyhľadávača a niekedy aj odlišných platforiem²³ je technicky ľahko realizovateľná, prostredníctvom použitia centrálného osobného účtu, ale možno ju urobiť aj inými prostriedkami založenými na cookies alebo iných rozlišovacích charakteristikách, medzi ktoré patria individuálne IP adresy. Napríklad, keď vyhľadávač poskytuje aj službu „vyhľadávanie v počítači“, vyhľadávač tak získava informácie o dokumentoch (o obsahu dokumentov), ktoré užívateľ vytvára alebo si prezerá. Pomocou týchto údajov sa príkazy na vyhľadávanie môžu prispôsobiť, aby sa získal presnejší výsledok.

²³ Napríklad v prípade spoločnosti Microsoft z vyhľadávača založeného na celosvetovej sieti do hardware napojeného na internet predávaný na účely hrania hier (Xbox).

Pracovná skupina sa nazdáva, že korelácia osobných údajov v rámci rôznych služieb a platforiem pre overených užívateľov sa môže uskutočniť zákonným spôsobom iba na základe súhlasu poskytnutého potom, čo boli užívatelia zodpovedajúcim spôsobom informovaní.

Registrácia u poskytovateľa vyhľadávača na účel využívania viac personalizovaných služieb vyhľadávania by mala byť dobrovoľná. Poskytovatelia vyhľadávačov nesmú naznačovať, že používanie ich služieb si vyžaduje personalizovaný účet, automatickým presmerovaním neidentifikovaných užívateľov na prihlasovací formulár pre personalizovaný účet, pretože nie je nevyhnutné zhromažďovať tieto osobné údaje a teda ani neexistuje žiadny iný oprávnený dôvod na ich zhromažďovanie, než je informovaný súhlas užívateľa.

Koreláciu možno urobiť aj v prípade neoverených užívateľov na základe IP adresy alebo jedinečného cookie, ktoré môžu rozoznať všetky jednotlivé služby poskytované poskytovateľom vyhľadávača. Obvykle sa to robí automaticky, bez toho, aby užívateľ vedel o takejto koreláci. Skryté pozorovanie správania ľudí, čo sa nepochybne vzťahuje na súkromné správanie, akým je napríklad navštevovanie internetových stránok, nie je v súlade so zásadami primeraného a oprávneného spracovania stanovenými v smernici o ochrane údajov. Poskytovatelia vyhľadávačov by mali jednoznačne objasniť otázku rozsahu korelácie údajov v rámci rôznych služieb a postupovať iba na základe súhlasu.

Nakoniec, niektorí poskytovatelia vyhľadávačov výslovne pripúšťajú vo svojich zásadách ochrany súkromia, že údaje poskytnuté užívateľmi dopĺňajú o údaje od tretích strán, iných spoločností, ktoré môžu napríklad pripojiť geografické informácie k spektru IP adres alebo internetových stránok obsahujúcich reklamy, ktoré predáva poskytovateľ vyhľadávača²⁴. Takýto druh korelácie by mohol byť nezákonný, ak dotknuté osoby nie sú v čase zhromažďovania ich osobných údajov informované a ak im nie je poskytnutý ľahký prístup k ich osobným profilom a právo opraviť alebo vymazať určité prvky, ktoré sú nesprávne alebo nadbytočné. Ak dané spracovanie nie je nevyhnutné na poskytovanie služby (vyhľadávania), na zákonné spracovanie by sa vyžadoval slobodne poskytnutý informovaný súhlas užívateľa.

²⁴ Napríklad spoločnosť Microsoft vo svojom online oznámení o hlavných zásadách ochrany súkromia (Microsoft Online Privacy Notice Highlights) uvádza: „Keď sa zaregistrujete na účel používania určitých služieb spoločnosti Microsoft, požiadame Vás, aby ste nám poskytli osobné informácie. Informácie, ktoré zhromažďujeme, sa môžu spojiť s informáciami získanými od iných služieb spoločnosti Microsoft a od iných spoločností.“ URL: <http://privacy.microsoft.com/>. O spoločnom využívaní údajov s reklamnými partnermi Microsoft vo svojom úplnom vyhlásení o ochrane súkromia uvádza: „Šírime aj reklamu a poskytujeme analytické internetové nástroje v rámci stránok a služieb, ktoré nepatria spoločnosti Microsoft, a môžeme zhromažďovať aj informácie o návštevnosti stránok týchto tretích strán.“ URL: <http://privacy.microsoft.com/en-us/fullnotice.aspx> Google vo svojich zásadách ochrany súkromia uvádza: „Môžeme spájať osobné informácie, ktoré sme získali od vás, s informáciami od iných služieb Google alebo tretích strán s cieľom zabezpečiť lepšie služby pre užívateľa, vrátane prispôbenia obsahu vašim potrebám.“ URL: <http://www.google.com/intl/en/privacy.html> Yahoo! vo svojich zásadách ochrany súkromia uvádza: „Yahoo! môže spojiť informácie, ktoré máme o vás, s informáciami, ktoré získavame od obchodných partnerov alebo iných spoločností.“ URL: <http://info.yahoo.com/privacy/us/yahoo/details.html>

6. POVINNOSŤ INFORMOVAŤ DOTKNUTÚ OSOBU

Väčšina užívateľov internetu si nie je vedomá toho, že o ich správaní pri vyhľadávaní sa spracúva veľké množstvo údajov, a nie je si vedomá ani účelov, na ktoré sa tieto údaje využívajú. Ak si nie sú vedomí tohto spracovávania, nemôžu v tejto súvislosti prijať informované rozhodnutia.

Povinnosť informovať jednotlivcov o spracovávaní ich údajov je jednou zo základných zásad smernice o ochrane údajov. Článok 10 upravuje poskytovanie týchto informácií v prípade, že údaje sa získavajú priamo od dotknutej osoby. Správcovia údajov sú povinní poskytnúť dotknutej osobe tieto informácie:

- totožnosť správcu a prípadne aj jeho zástupcu;
- účely spracovania, na ktoré sú údaje určené;
- akékoľvek ďalšie informácie, napríklad:
 - príjemcovia alebo kategórie príjemcov údajov;
 - či sú odpovede na otázky povinné alebo dobrovoľné, ako aj možné dôsledky v prípade neposkytnutia odpovede;
 - existencia práva osoby na prístup k údajom, ktoré sa jej týkajú, a práva na ich opravu.

Vyhľadávače ako správcovia užívateľských údajov by mali užívateľom objasniť, ktoré informácie o nich sa zhromažďujú a na čo sa využívajú. Základný opis využívania osobných informácií by sa mal poskytnúť vždy, keď sa tieto informácie zhromažďujú, a to aj vtedy, ak je podrobnejší opis uvedený niekde inde. Užívatelia by mali byť informovaní aj o softvéri (napríklad o cookies), ktorý by mohol byť umiestnený v ich počítači, keď používajú internetovú stránku, a o tom, ako možno tento softvér odmietnuť alebo vymazať. Pracovná skupina sa domnieva, že v prípade vyhľadávačov sú tieto informácie nevyhnutné na zaručenie riadneho spracovania informácií.

Informácie, ktoré poskytovatelia vyhľadávačov uviedli v odpovediach na dotazník pracovnej skupiny, poukazujú na existenciu značných rozdielov. Niektoré vyhľadávače splňajú podmienky stanovené v smernici, vrátane odkazov na ich zásady ochrany súkromia tak z domovskej stránky, ako aj zo stránok zobrazovaných v procese vyhľadávania, a informácií o cookies. V prípade iných vyhľadávačov je veľmi ťažké nájsť informácie o ochrane súkromia. Užívatelia musia mať ľahký prístup k informáciám o ochrane súkromia ešte pred začatím vyhľadávania, vrátane prístupu z domovskej stránky vyhľadávača.

Pracovná skupina odporúča, aby celková politika ochrany súkromia bola čo najúplnejšia a najpodrobnejšia a aby v nej boli uvedené základné zásady obsiahnuté v právnych predpisoch o ochrane údajov.

Pracovná skupina poznamenáva, že mnoho politik ochrany súkromia má určité nedostatky, pokiaľ ide o práva dotknutých osôb na prístup k údajom alebo na ich vymazanie, ktoré sú zahrnuté v článkoch 12, 13 a 14 smernice o ochrane údajov. Tieto práva sú jedným zo základných prvkov ochrany súkromia jednotlivcov.

7. PRÁVA DOTKNUTEJ OSOBY

Vyhľadávače by mali rešpektovať práva dotknutých osôb na prístup k informáciám, ktoré o nich majú, a podľa potreby na ich opravu alebo vymazanie. Tieto práva sa vzťahujú najmä na údaje od overených užívateľov uchovávané vyhľadávačmi, vrátane osobných profilov. Tieto práva sa však vzťahujú aj na neregistrovaných užívateľov, ktorí by mali mať možnosti na preukázanie svojej identity poskytovateľovi vyhľadávača, napríklad, zaregistrovaním prístupu k budúcim údajom a/alebo vyhlásením od ich poskytovateľa prístupu, že v minulom období používali určitú IP adresu, ku ktorej prístup sa vyžaduje. Pokiaľ ide o údaje o obsahu, poskytovatelia vyhľadávačov nie sú obvykle hlavnými zodpovednými subjektmi podľa európskych právnych predpisov o ochrane údajov.

Pracovná skupina vo svojom pracovnom dokumente z roku 2000 „Súkromie na internete“²⁵ už vysvetlila: „*Personalizácia profilov musí podliehať predchádzajúcemu informovanému súhlasu jednotlivcov. Musia mať právo odvolať svoj súhlas kedykoľvek a s účinnosťou v budúcnosti. Po druhé, užívatelia musia mať kedykoľvek možnosť prístupu k svojim profilom na účely kontroly. Musia mať aj právo na opravu a vymazanie uchovaných údajov.*“

Keď sa to aplikuje konkrétne na vyhľadávače, užívatelia musia mať podľa článku 12 smernice o ochrane údajov (95/46/ES) právo na prístup ku všetkým osobným údajom, ktoré sa o nich uchovávajú, vrátane ich minulých príkazov na vyhľadávanie, údajov získaných z iných zdrojov a údajov, ktoré prezrádzajú informácie o ich správaní alebo pôvode. Pracovná skupina zriadená podľa článku 29 sa domnieva, že je nevyhnutné, aby poskytovatelia vyhľadávačov zabezpečili potrebné prostriedky na uplatňovanie týchto práv, napríklad prostredníctvom internetového nástroja, ktorý umožňuje registrovaným užívateľom priamy online prístup k ich osobným údajom a poskytuje im možnosť namietať proti spracovaniu určitých údajov.

Po druhé, právo na opravu alebo na vymazanie informácií sa vzťahuje aj na niektoré osobitné údaje vo vyrovnávacej pamäti, ktoré uchovávajú poskytovatelia vyhľadávačov, keď už tieto údaje nezodpovedajú skutočnému obsahu uverejnenému na sieti správcami internetovej stránky (internetových stránok), ktorí uverejňujú tieto informácie²⁶. V takejto situácii musia poskytovatelia vyhľadávačov na základe doručenej žiadosti od dotknutej osoby urýchlene odstrániť alebo opraviť neúplné alebo zastarané informácie. Vyrovnávacia pamäť sa môže aktualizovať automatickým krátkym opätovným navštívením pôvodne uverejnených informácií. Poskytovatelia vyhľadávačov by mali poskytovať užívateľom možnosť požiadať o bezplatné odstránenie takéhoto obsahu z ich vyrovnávacej pamäti.

²⁵ WP 37, http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2000/wp37en.pdf

²⁶ Pracovná skupina navrhuje, aby editori internetových stránok vypracovali opatrenia, na základe ktorých budú vyhľadávače automaticky informované o akejkoľvek žiadosti o vymazanie osobných údajov, ktorú editori dostanú.

8. ZÁVERY

Internet bol navrhnutý ako otvorená celosvetová sieť umožňujúca výmenu informácií. Je však nevyhnutné nájsť rovnováhu medzi otvorenou povahou internetu a ochranou osobných údajov užívateľov internetu. Táto rovnováha sa môže dosiahnuť rozlišovaním dvoch rôznych hlavných úloh poskytovateľov vyhľadávačov. V rámci svojej prvej úlohy správcov užívateľských údajov (medzi ktoré patria IP adresy, ktoré zhromažďujú od užívateľov, a ich individuálna história vyhľadávania) musia na základe smernice o ochrane údajov niesť plnú zodpovednosť. V rámci svojej druhej úlohy poskytovateľov údajov o obsahu (medzi ktoré patria údaje v indexe) obvykle nie sú podľa európskych právnych predpisov o ochrane údajov hlavnými zodpovednými za osobné údaje, ktoré spracúvajú. Výnimkami sú dostupnosť dlhodobej „vyrovňavacej pamäti“ a operácie s pridanou hodnotou týkajúce sa osobných údajov (napríklad vyhľadávače zamerané na budovanie profilov fyzických osôb). Pri poskytovaní takýchto služieb musia vyhľadávače niesť plnú zodpovednosť na základe smernice o ochrane údajov a musia splňať všetky príslušné ustanovenia.

V článku 4 smernice o ochrane údajov sa uvádza, že jej ustanovenia sa vzťahujú na správcu, ktorý má na území aspoň jedného členského štátu podnik zapojený do spracovania osobných údajov. Ustanovenia tejto smernice sa môžu vzťahovať aj na poskytovateľov vyhľadávačov, ktorí nemajú podnik na území Spoločenstva, ak na účely spracovania osobných údajov využívajú zariadenie, automatizované alebo iné, ktoré je umiestnené na území členského štátu.

Na základe uvedených úvah a vzhľadom na súčasné metódy práce vyhľadávačov sa dospelo k týmto záverom:

Uplatniteľnosť smerníc ES

1. **Smernica o ochrane údajov (95/46/ES) sa vo všeobecnosti vzťahuje na spracovanie osobných údajov vyhľadávateľmi, a to aj vtedy, ak sa ich ústredia nachádzajú mimo EHP.**
2. **Poskytovatelia vyhľadávačov so sídlom mimo EHP by mali informovať svojich užívateľov o podmienkach, za ktorých musia splniť požiadavky smernice o ochrane údajov, či vo vzťahu k podniku alebo k využívaniu zariadenia.**
3. **Smernica o uchovávaní údajov (2006/24/ES) sa nevzťahuje na internetové vyhľadávače.**

Povinnosti poskytovateľov vyhľadávačov

4. **Vyhľadávače môžu spracúvať osobné údaje iba na zákonné účely a množstvo údajov musí byť primerané a nesmie byť nadbytočné s ohľadom na rôzne účely, ktoré sa majú dosiahnuť.**

5. Poskytovatelia vyhľadávačov musia vymazať alebo anonymizovať (nezvratným a účinným spôsobom) osobné údaje, len čo už nie sú potrebné na účel, na ktorý boli zhromaždené. Pracovná skupina vyzýva poskytovateľov vyhľadávačov, aby vytvorili primerané systémy anonymizácie.
6. Obdobie uchovávanía by sa malo minimalizovať a malo by byť primerané ku každému účelu uvádzanému poskytovateľmi vyhľadávačov. Vzhľadom na počiatočné vysvetlenia uvedené poskytovateľmi vyhľadávačov k možným účelom zhromažďovania osobných údajov pracovná skupina nevidí dôvod na to, aby obdobie uchovávanía bolo dlhšie ako 6 mesiacov. Vnútroštátne právne predpisy však môžu vyžadovať skoršie vymazanie osobných údajov. V prípade, že poskytovatelia vyhľadávačov uchovávajú osobné údaje dlhšie ako 6 mesiacov, musia úplne preukázať, že je to bezpodmienečne potrebné na účely danej služby. V každom prípade by informácie o období uchovávanía údajov, ktoré si poskytovatelia vyhľadávačov zvolili, mali byť ľahko dostupné z ich domovskej stránky.
7. Hoci poskytovatelia vyhľadávačov musia nevyhnutne zhromažďovať niektoré osobné údaje o užívateľoch svojich služieb, napríklad ich IP adresu vyplývajúcu zo štandardnej prevádzky HTTP, na výkon služby poskytovania výsledkov vyhľadávania a reklám nie je nutné, aby zhromažďovali doplňujúce osobné údaje od jednotlivých užívateľov.
8. Ak poskytovatelia vyhľadávačov využívajú cookies, ich životnosť by nemala byť dlhšia, ako je preukázateľne nevyhnutné. Podobne ako v prípade webových cookies, aj flash cookies by sa mali inštalovať iba vtedy, ak sa poskytujú transparentné informácie o účele, na ktorý sa inštalujú, a o tom, ako sa dostať k týmto informáciám, ako ich editovať a vymazať.
9. Poskytovatelia vyhľadávačov musia poskytnúť užívateľom jasné a zrozumiteľné informácie o svojej totožnosti a umiestnení a o údajoch, ktoré majú v úmysle zhromažďovať, uchovávať alebo prenášať, ako aj o účele, na ktorý sa zhromažďujú²⁷.
10. Rozširovanie užívateľských profilov o údaje, ktoré neposkytli samotní užívatelia, sa musí opierať o súhlas užívateľov.
11. Ak poskytovatelia vyhľadávačov poskytujú prostriedky na uchovávanie individuálnej histórie vyhľadávania, mali by sa uistiť o tom, že majú súhlas užívateľa.
12. Vyhľadávače by mali rešpektovať výnimky editorov internetových stránok uvádzajúce, že daná internetová stránka by sa nemala prehľadávať a indexovať, ani zahrnúť do vyrovnávacích pamätí vyhľadávačov.

²⁷ Pracovná skupina odporúča použiť pre zásady ochrany súkromia vrstvomý model opísaný v *Stanovisku pracovnej skupiny k harmonizovanejším ustanoveniam o poskytovaní informácií*. (WP 100, http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp100_en.pdf)

13. V prípade, že poskytovatelia vyhľadávačov poskytujú vyrovnávaciu pamäť, v ktorej sú osobné údaje k dispozícii dlhšie, než na obdobie pôvodného uverejnenia, musia rešpektovať právo dotknutých osôb na odstránenie neprimeraných a nepresných údajov z ich vyrovnávacej pamäti.
14. Poskytovatelia vyhľadávačov, ktorí sa špecializujú na operácie s pridanou hodnotou, medzi ktoré patria profily fyzických osôb (takzvané „vyhľadávače ľudí“) a softvér na rozoznávanie tváre pre zobrazenia, musia mať oprávnený dôvod na spracovanie, napríklad súhlas, a musia spĺňať všetky ďalšie požiadavky smernice o ochrane údajov, napríklad povinnosť zaručiť kvalitu údajov a korektnosť spracovania.

Práva užívateľov

15. Užívatelia služieb vyhľadávačov majú podľa článku 12 smernice o ochrane údajov (95/46/ES) právo na prístup ku všetkým svojim osobným údajom, vrátane svojich profilov a histórie vyhľadávania, na ich kontrolu a v prípade potreby na ich opravu.
16. Krížová korelácia údajov pochádzajúcich z rôznych služieb patriacich poskytovateľovi vyhľadávača sa môže uskutočniť iba vtedy, ak užívateľ dal súhlas na túto osobitnú službu.

V Bruseli 4. apríla 2008

*Za pracovnú skupinu
predseda
Alex TÜRK*

PRÍLOHA 1
PRÍKLAD ÚDAJOV SPRACOVÁVANÝCH VYHLÁDÁVAČMI A
TERMINOLÓGIA

Protokoly príkazov	
Príkaz na vyhľadávanie	Príkaz na vyhľadávanie zadaný do služby vyhľadávača obvykle uložený v protokoloch vyhľadávača vo forme URL stránky ponúkanej ako výsledok príkazu na vyhľadávanie.
IP adresa	Adresa internetového protokolu počítača užívateľa pre každý zadaný príkaz na vyhľadávanie.
Dátum a čas	Dátum a čas, kedy bol zadaný konkrétny príkaz na vyhľadávanie.
Cookie	Cookie(s) (a/alebo podobný(é) nástroj(e)) uchované v počítači užívateľa, vrátane všetkých parametrov cookie, medzi ktoré patrí hodnota a dátum skončenia pôsobenia. Na serveri vyhľadávača ide o všetky údaje týkajúce sa cookie, napríklad táto informácia: „cookie/zariadenie X bolo umiestnené v počítači s IP adresou Y, v deň a v čase Z“.
Flash cookie	alebo „lokálny spoločne využívaný objekt“ je cookie nainštalované prostredníctvom technológie flash. Na rozdiel od tradičných webových cookies sa flash cookie nedá v súčasnosti jednoducho vymazať prostredníctvom nastavenia prehliadača.
Priradená URL	URL internetovej stránky, na ktorej bola zadaná požiadavka na vyhľadávanie, pravdepodobne URL tretej strany.
Preferencie	Možné osobitné preferencie užívateľa v nastaveniach rozšírenej služby.
Prehliadač	Podrobnosti o prehliadači, vrátane druhu a verzie.
Operačný systém	Podrobnosti o operačnom systéme.
Jazyk	Nastavenie jazyka prehliadača užívateľa, ktoré sa môže použiť na odvodenie jazykovej preferencie užívateľa.
Poskytovaný obsah	
Odkazy	Odkazy, ktoré boli ponúknuté konkrétnemu užívateľovi ako výsledok príkazu na vyhľadávanie v určitý deň a v určitom čase. Výsledky vyhľadávania sú dynamické. Aby vyhľadávač mohol podrobne zhodnotiť výsledky, jeho poskytovateľ potrebuje uchovávať údaje o konkrétnych odkazoch a o poradí, v akom boli zobrazené v určitý deň a v určitom čase v rámci reakcie na príkaz konkrétného užívateľa na vyhľadávanie.
Reklamy	Reklamy, ktoré sa zobrazili užívateľovi ako výsledok príkazu konkrétného užívateľa na vyhľadávanie.
Navigácia užívateľa	Kliknutia užívateľa na organické výsledky a reklamy na stránke (stránkach), ktoré sú výsledkom vyhľadávania. Ide tu aj o poradie konkrétnych výsledkov, ktoré užívateľ sledoval (ako prvý sledoval odkaz č. 1, potom sa užívateľ vrátil a sledoval odkaz č. 8).
Prevádzkové údaje	V dôsledku prevádzkovej hodnoty a využívania niektorých z vyššie uvedených údajov, napríklad na účely zistenia podvodov, zaručenia bezpečnosti/integrity služby a na vytváranie profilov užívateľov, vyhľadávače označujú a analyzujú tieto údaje rôznymi spôsobmi. Napríklad konkrétna IP adresa sa môže označiť ako pravdepodobný zdroj príkazu na vyhľadávanie alebo klikacieho spamu, určité kliknutie na reklamu sa môže označiť ako falošné, príkaz na vyhľadávanie sa môže označiť ako príkaz týkajúci sa informačných zdrojov o určitej téme.
Údaje o registrovaných užívateľoch	Poskytovateľ vyhľadávača môže ponúknuť užívateľom registráciu na rozšírenú službu. Poskytovateľ obvykle spracúva údaje o užívateľskom účte, napríklad prihlasovacie meno a heslo užívateľa, e-mailovú adresu a akékoľvek ďalšie osobné údaje, ktoré poskytol užívateľ, napríklad záujmy, preferencie, vek a pohlavie.
Údaje z iných služieb/zdrojov	Väčšina poskytovateľov vyhľadávačov poskytuje ďalšie služby, napríklad e-mail, vyhľadávanie v počítači a inzerovanie na internetových stránkach a službách tretích strán. V rámci týchto služieb sa vytvárajú užívateľské údaje,

	ktoré sa môžu korelovať a použiť na zlepšenie existujúcich informácií o užívateľoch daného vyhľadávača. Užívateľské údaje a možné profily sa môžu rozšíriť aj o údaje z iných zdrojov, napríklad o údaje týkajúce sa geografického určenia miesta IP adresy a o demografické údaje.
--	---

PRÍLOHA 2

DOTAZNÍK PRE VYHLADÁVAČE O ZÁSADÁCH OCHRANY SÚKROMIA

1. Uchovávate údaje o individuálnom využívaní vašich vyhľadávacích služieb?
2. Aký druh informácií uchovávate/archivujete, pokiaľ ide o vaše vyhľadávacie služby? (napríklad, serverové protokoly, kľúčové slová, výsledky vyhľadávania, IP adresy, cookies, údaje o kliknutiach, snímky internetových stránok (vyrovnávacie pamäte), atď.)
3. Žiadate užívateľov o súhlas (informovaný súhlas) s uchovávaním údajov uvedených vo vašej odpovedi na otázku 2, a ak áno, akým spôsobom žiadate o tento súhlas? Ak nie, aký právny základ uplatňujete na odôvodnenie uchovávanía týchto údajov?
4. Vytvárate profily o správaní užívateľov na základe údajov uvedených vo vašej odpovedi na otázku č. 2? Ak áno, na aké účely? Aké údaje spracúvate? Pod akým identifikátorom (napríklad IP adresa, identifikácia užívateľa, identifikácia cookie) uchovávate profily? Žiadate užívateľov o súhlas?
5. Ak poskytujete okrem vyhľadávacích služieb aj ďalšie personalizované služby, využívate údaje zhromaždené z vašich vyhľadávacích služieb spoločne s týmito ďalšími službami a/alebo naopak? Ak áno, uveďte, o aké údaje ide.
6. Ako dlho uchovávate údaje uvedené vo vašej odpovedi na otázku č. 2 a na aké účely?
7. Ktoré kritériá zohľadňujete pri stanovení obdobia uchovávanía?
8. Keď uchovávate údaje počas vopred stanoveného obdobia, čo robíte, keď toto obdobie uplynie, a aké postupy ste v tejto súvislosti zaviedli?
9. Anonymizujete údaje? Ak áno, ako ich anonymizujete? Je anonymizácia nezvratná? Aké informácie zostávajú naďalej v anonymizovaných údajoch?
10. Sú údaje prístupné, napríklad zamestnancom, alebo sa spracúvajú bez zásahu človeka?

11. Poskytujete údaje tretím stranám? V ktorých krajinách? Uved'te, o ktorý druh údajov sa môžete podeliť s nasledujúcimi kategóriami subjektov a v ktorých krajinách:
- Inzerenti
 - Inzertní partneri
 - Orgány činné v trestnom konaní (dodržiavanie zákonných povinností odovzdať údaje, napríklad v súdnych prípadoch)
 - Iné, uved'te prosím
12. Ako informujete užívateľov o zhromažďovaní, spracovávaní a uchovávaní údajov? Poskytujete užívateľom vyčerpávajúce informácie, napríklad o cookies, vytváraní profilov a iných nástrojoch, ktoré monitorujú činnosť internetovej stránky? Ak áno, pripojte kópiu oznámenia informácií, ako aj opis jeho umiestnenia.
13. Poskytujete užívateľom právo na prístup k údajom a právo na opravu údajov alebo na úpravu, vymazanie alebo zablokovanie údajov? Je možné úplne sa vyhnúť zhromažďovaniu alebo uchovávanie údajov tak, aby sa nezhrmažďovali žiadne individuálne údaje a aby v príslušnom systéme uchovávaní údajov nezostali žiadne stopy po individuálnom užívateľovi? Sú s uplatňovaním týchto práv spojené nejaké náklady?
14. Uplatňujete bezpečnostné opatrenia na uchovávanie údajov? Aké?
15. Informovali ste vnútroštátny orgán na ochranu údajov v EHP? Ak áno, uved'te, o ktorý orgán išlo. Ak nie, uved'te dôvody, prečo ste príslušný orgán neinformovali.